

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 13696

гр. София, 28.03.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 51 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и осми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ИВЕТА В. ИВАНОВА

като разгледа докладваното от ИВЕТА В. ИВАНОВА Гражданско дело № 20231110157503 по описа за 2023 година

намира, че на основание чл. 140, ал. 3 ГПК, следва да съобщи на страните проекта за доклад по делото:

Предявени са от М. И. Ц. срещу „.....“ ЕООД установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 1 ЗЗД за прогласяване нищожността на сключен между страните договор за предоставяне на поръчителство № 4118632 от 16.04.2021 г., кумулативно обективно съединен с осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД за **заплащане на сумата от 50 лева, частична претенция от сума в общ размер от 912 лева**, представляваща недължимо платена сума – въз основа на недействителен договор под формата на възнаграждение за поръчителство, ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба – 19.10.2023 г. до окончателното изплащане на вземането.

Ищецът твърди, че между него, в качеството му на кредитополучател и третото за процеса лице „.....“ АД, в качеството му на кредитор, бил сключен договор за паричен заем № 4118632 от 16.04.2021 г. за предоставяне в полза на М. Ц. на паричен заем в размер на сумата от 4 000 лева, със задължение за връщането ѝ чрез месечни вноски, без конкретно посочен размер на месечния лихвен процент. Твърди също, че на основание клаузата на чл. 4 от договора и за обезпечаване изпълнението на задълженията на Ц. по договора за заем, между него, заемотателят и ответното дружество бил сключен договор за предоставяне на поръчителство № 4118632 от 16.04.2021 г., по силата на който „.....“ ЕООД поело задължение да обезпечи пред кредитора и заемотател „.....“ АД изпълнението на договора за паричен заем от заемополучателя чрез налични парични средства и готовност за изплащане на задълженията. Поддържа се, че по силата на този договор Ц. се задължил да заплати на гарантиращото дружество и ответник в настоящия процес сумата от 912 лева, чието плащане било разсрочено чрез включването ѝ в месечната вноска по договора за паричен заем, платима фактически на дружеството – заемотател, което от своя страна следвало да я предостави на „.....“ ЕООД по силата на овластяване за това. Ищецът изяснява, че е погасил изцяло дължимата сума по договора за заем, в т.ч. процесното възнаграждение за поръчителство в полза на „.....“ ЕООД. М. Ц. намира, че договорът за предоставяне на поръчителство има характера на потребителски договор по см. на чл. 9 ЗПК, предвид акцесорния му характер от свързания с него договор за паричен заем, изпълнението на задължението по който е предмет на обезпечението с поръчителство. Счита, че последният е нищожен, като изначално лишен от основание, тъй като срещу заплатената парична сума на потребителя не се предоставя насрещна услуга, доколкото

обезпечението е в полза на заемодателя „.....“ АД. Съгласно клаузата на чл. 5, ал. 1 от договора за поръчителство в случай на извършено от поръчителя погасяване на задълженията по договора за заем, то в негова ползва възниква регресно вземане срещу длъжника, което обуславя извода, че срещу заплащането на процесното възнаграждение М. Ц. не получава услуга, а задължението му единствено би променило своя титуляр. Посочва, че основание за недействителността на договора е и сключването му между поръчителя и главния длъжник, вместо между кредитора и поръчителя, каквото е изискването на чл. 138 ЗЗД. Оспорва действителността на договора и с твърдение, че същият противоречи на добрите нрави с оглед задължението, което се поражда за потребителя да заплаща изначално допълнително възнаграждение при заобикаляне разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК и чийто размер надвишава половината от сумата по отпуснатия заем. Със сключването на договора за поръчителство не се цели реално обезпечаване на договора за заем, а едно допълнително осъщаване на последния и получаване на допълнително възнаграждение от заемодателя за избягване на ограниченията, въведени с разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, доколкото едноличен собственик на капитала на поръчителя „Файненшънъл България“ ЕООД е именно дружеството-заемодател „.....“ АД. Печалбата от извършваната от поръчителя търговска дейност – гаранционни сделки се разпределя в полза на кредитора. Ищецът излага твърдения, че в случая оспорвания договор за предоставяне на поръчителство е сключен във връзка и по повод на договора за заем, поради което действието му е обусловено от действителността на този договор. Наред с това, кредиторът и поръчителят се явяват свързани лица, което е основание двете правоотношения да бъдат разгледани съвместно. Посочва се, че начинът на формулиране на клаузата на чл. 4 от договора за паричен заем създава неотменимо задължение за потребителя срещу получаването на заемната сума да предостави обезпечение и то именно под формата на поръчителство от ответното дружество, доколкото предвидените други две обезпечения са практически невъзможни за осъществяване от длъжника. М. Ц. счита, че доколкото възнаграждението за поръчителство представлява сигурен разход за заемополучателя, то същото следва да бъде включено изначално при формиране на ГПР по договора за паричен заем, което в случая не е налице. Ето защо, договорът за заем противоречи на изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, което съгласно чл. 22 ЗПК обуславя неговата недействителност. От съдържанието на договора за заем потребителят не може да направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР. С тези съображения ищецът отправя искане за прогласяване нищожността на сключения между страните договор за предоставяне на поръчителство № 4118632 от 16.04.2021 г., както и за заплащане от ответника на сумата от 50 лева, частична претенция от сума в общ размер от 912 лева, представляваща недължимо платена сума въз основа на недействителен договор под формата на възнаграждение за поръчителство, ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба – 19.10.2023 г. до окончателното изплащане на вземането. Претендира присъждане на разноски.

Препис от исковата молба и приложенията към нея са връчени на ответника „.....“ ЕООД на 16.01.2024 г., като в законоустановения и указан му едномесечен срок по чл. 131, ал. 1 ГПК, изтекъл на 16.02.2024 г., по делото не е постъпил писмен отговор.

По искането с правно основание чл. 219, ал. 1 ГПК:

В исковата молба ищецът е направил искане за привличане на „.....“ АД като трето лице-помагач на негова страна, обосновавайки правния си интерес с обстоятелството, че при уважаване на процесната искова претенция ще настъпи промяна в правоотношението, възникнало от договора за паричен заем, сключен с това дружество и ще отрази на размера на погасителните вноски, а евентуално на действителността на целия договор.

Съдът, като взе предвид изложените от ищеца твърдения в сезиращата съда искова молба, намира искането му за конституиране на „.....“ АД като трето лице – помагач на негова страна за необосновано, а оттук и за неоснователно, като съображенията за това са

следните:

Съгласно разпоредбата на чл. 219, ал. 1 ГПК в първото заседание за разглеждане на делото ищецът, а с отговора на исковата молба - ответникът, може да привлече трето лице, когато това лице има право да встъпи, за да помага, а в разпоредбата на чл. 218 ГПК е прието, че трето лице може да встъпи в делото до приключване на съдебното дирене в първата инстанция, за да помага на една от страните, ако има интерес решението да бъде постановено в нейна полза.

При анализа на посочените разпоредби следва, че задължителна предпоставка, обуславяща участието на едно лице като подпомагаща страна за ищеца или ответника, е наличието на правен интерес. Такъв интерес е налице когато съдебното решение, постановено срещу подпомаганата страна, би се отразило върху правната сфера на третото лице, поради което то следва да участва в процеса и да помага на същата тази страна с цел постановяване на благоприятно за нея решение. Привличането на трето лице - помагач в процеса е средство за защита и право на привличащата страна, чрез което тя цели да улесни защитата си срещу противната страна с помощта на привлеченото лице, като при неблагоприятен за нея изход на делото да подчини привлеченото лице на задължителната сила на мотивите. Конституирането на трето лице - помагач има за цел да обвърже същото в отношенията му със страната, на която помага или която го е привлякла със задължителната сила на мотивите на решението

В настоящия случай се касае за производство, образувано по предявени обективно съединени искове, насочени към оспорване действителността на договор за предоставяне на поръчителство и за връщане на платеното без основание въз основа на клаузите на този договор, с изложени доводи и срещу действителността на договора за паричен заем, във връзка с обезпечаване на произтичащите задължения от който, се твърди, че е сключен договорът за поръчителство.

Съдът, съобразявайки предмета на делото, определен от предмета на въведеното от ищеца спорно право и от характера на търсената защита, намира, че не е налице правен интерес за привличане „.....“ АД като помагач на негова страна, като за последното не е налице интерес да помага именно на ищеца. Такъв интерес не е от естество да се обоснове с искането на ищеца да обвърже със силата на пресъдено нещо на евентуално благоприятно за него решение и дружеството, сочено като страна по друго правоотношение, доколкото съдът не е сезиран с искане за прогласяване недействителността и на договора за паричен заем, а наред с това такава искова претенция не е предявена срещу „.....“ АД в настоящото производство, като ответна страна, в който случай решението ще има сила и за това лице.

Ето защо, искането по 219, ал. 1 ГПК следва да бъде оставено без уважение.

Съобразно разпоредбата на чл. 154 ГПК, съдът разпределя между страните **доказателствената тежест** за подлежащите на доказване факти по предявените искове, както следва:

По иска с правно основание чл. 26, ал. 1 ЗЗД:

В тежест на ищеца е да установи сключването между него и ответното дружество на процесния договор за поръчителство № 4118632 от 16.04.2021 и неговото конкретно съдържание – права и задължения на страните, в частност уговарянето в полза на ответника на възнаграждение в твърдения размер; че договорът е нищожен на посочените основания, както и, че е сключен във връзка и по повод – за обезпечаване изпълнението на задълженията му по договор за паричен заем № 4118632 от 16.04.2021 г., сключен с „.....“ АД.

В тежест на ответника е да докаже действителността на договора, в частност чрез установяване наличието на основание при сключването му, предоставянето на насрещна

услуга, съответствието му с добрите нрави.

По иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД:

В тежест на ищеца е да установи, при условията на пълно и главно доказване, че ответното дружество е получило процесната сума, както и, че това е осъществено при липса на правно основание.

При установяване на тези факти, в тежест на ответника е да установи наличието на основание за получаване и последващо задържане на сумата.

По доказателствените искания:

Представените от ищеца писмени материали съдът намира за относими към предмета на спора и необходими за правилното му разрешаване, поради което и следва да бъдат приети по делото.

Искането на ищеца за задължаване на третото за процеса лице „.....“ АД по реда на чл. 192 ГПК да представи по делото заверен препис от договора за паричен заем и свързаните с него погасителен план, СЕФ, разписки, застраховка и извадка от счетоводните книги следва да бъде оставено без уважение – от една страна като ненеобходимо, предвид представяне на договора и погасителния план като приложение към исковата молба, а от друга страна – предвид липсата на твърдения за съществуващи такива документи, които да се намират в държане на това дружество и на надлежната им индивидуализация (относно разписки, застраховки), като същевременно се касае и за документ, който да бъде изготвен – извадка от счетоводните книги.

Като относимо и необходимо за изясняване на делото от фактическа страна, с оглед разпределената между страните доказателствена тежест, следва да бъде уважено искането на ищеца за допускане изслушването на съдебносчетоводна експертиза по въпросите, формулирани в исковата молба, с изключение на въпрос 4, който, с оглед начина на формулирането му съдът намира за неотносим към счетоводна експертиза, а наред с това и към конкретните доводи за недействителност на процесния договор, изложени от ищеца.

Искането на ищеца за задължаване на ответника да представи в цялост кредитното досие по договора за поръчителство следва, заедно със счетоводна справка относно извършените плащания, разписки и извадки от счетоводните книги следва да бъде оставено без уважение – от една страна предвид липсата на конкретно посочване на документите от кредитното досие извън процесния договор, който е приложен по делото, от друга по вече изложените по-горе съображения – по отношение на справки/извадки, представляващи документи, които да бъдат изготвени и за които не се твърди вече да са съставени и да се намират в държане на ответника, както и с оглед допуснатите задачи към експертизата, вещото лице по която да изследва налични плащания на суми по договора след проверка в счетоводството на ответника.

Като неотносимо – предвид общото му формулиране, към предмета на спора следва да бъде оставено без уважение искането на ищеца за издаване на съдебно удостоверение за пред БВБ за снабдяване с информация относно всички сключени договори за гаранция между ищеца и ответника, както и за движението по тях, а по отношение на информация, касаеща процесния договор и като ненеобходимо, предвид липсата на спор между страните относно договора и съдържанието му.

Делото следва да бъде насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание, за което да се призоват страните.

Така мотивиран и на основание чл. 140 ГПК, вр. чл. 146, ал. 1 и ал. 2 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на ищеца М. И. Ц. за привличане като трето лице – помагач на негова страна на „.....“ АД, с ЕИК:

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на **27.05.2024 г.** от **09:50 часа**, за която дата и час **да се призоват страните**, на които **да се връчи** препис от настоящото определение, обективизиращо проекта за доклад по делото.

ДОПУСКА по искане на ищеца изслушване на съдебносчетоводна експертиза по въпросите, формулирани в исковата молба и конкретно **от въпрос № 1 до въпрос № 3**, като вещото лице работи въз основа на материалите по делото и след **проверка в счетоводството на ответното дружество**, като **ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ** искането за въпрос № 4 към ССЧЕ.

НАЗНАЧАВА за вещо лице И.Л.Д., включен в Списъка на специалистите, утвърдени за вещи лица за съдебния район на Софийски градски съда за 2023 г.

ОПРЕДЕЛЯ депозит за изготвяне на заключението **в размер на сумата от 320 лева**, вносими от ищеца **в едноседмичен срок** от получаване на съобщението.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ **да се уведоми** за поставените задачи и **да се призове** за съдебно заседание – **след представяне на доказателство за внасяне на депозита**.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ исканията на ищеца за задължаване на ответника по реда на чл. 190, ал. 1 ГПК и на третото за процеса лице „.....“ АД по реда на чл. 192 ГПК да представят описаните в исковата молба документи/справки, както и за издаване на съдебно удостоверение за пред БНБ, дирекция Регистри за снабдяване с информацията, посочена в т. IV от доказателствените искания в исковата молба.

УКАЗВА на страните, че могат да вземат становище по дадените указания и проекта – доклада най-късно в първото по делото заседание.

УКАЗВА на страните, че могат да уредят спора помежду си чрез МЕДИАЦИЯ. При постигане на спогодба дължимата държавна такса за разглеждане на делото е в половин размер. КЪМ СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД действа програма „Спогодби“, която предлага безплатно провеждане на медиация.

УКАЗВА на страните, че:

- съгласно чл. 40, ал. 1 ГПК страната, която живее или заминава за повече от един месец в чужбина е длъжна да посочи лице в седалището на съда, на което да се връчват съобщенията – съдебен адресат, ако няма пълномощник по делото в РБ; същото задължение имат и законният представител, попечителят и пълномощникът на страната, а съгласно ал. 2 когато лицата по ал. 1 не посочат съдебен адресат, всички съобщения се прилагат към делото и се смятат за връчени.

- съгласно чл. 41 ГПК страната, която отсъства повече от един месец от адреса, който е съобщила по делото или на който веднъж ѝ е връчено съобщение, е длъжна да уведоми съда за новия си адрес; същото задължение имат и законният представител, попечителят и пълномощникът на страната, а съгласно ал. 2 при неизпълнение на задължението по ал. 1 всички съобщения се прилагат към делото и се смятат за връчени;

- съгласно чл. 50, ал. 1 и 2 ГПК мястото на връчване на търговец и на юридическо лице, което е вписано в съответния регистър, е последният посочен в регистъра адрес, а ако лицето е напуснало адреса си и в регистъра не е вписан новият му адрес, всички съобщения се прилагат по делото и се смятат за редовно връчени.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО в частта, в която се оставя без уважение искането на ищеца по чл. 219, ал. 1 ГПК подлежи на обжалване с частна жалба, пред Софийски градски съд, в едноседмичен срок от получаване на съобщението с препис от определението, а в останалата част не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____